

Összegezzünk: vannak elvont bölcsészek, plázaciacák és ezenkívül még franciák is, sőt, ha még ez sem elég, akkor néhány szlovák is akad. Ez a bábeli forgatag várja az embert a nagybetűs Életben, feltéve, persze, hogy nem költözik botor módon vidékre.

A mondatok logikai koherenciája is sűrűn megbicsaklik, a könyv belső intellektualitása meglepően alacsony Karafiáth figyelemre méltó költői teljesítménye után. A regény botcsinálta detektívjének olasz pasija, „Lorenzo kommunista szívének is elég volt az, hogy mindenre volt egy-két idézete a nagyoktól, Marxtól, Engelstől, és hogy a háztartási alkalmazottakat – akiket elvei szerint nem is tarthatott volna – büntudatból busásan megfizette, hiszen még a kizsákmányoltaknak is kell a pénz.” (9) Még a kizsákmányoltaknak is kell pénz Lorenzo kommunista elvei szerint. Még nekik is. Lorenzotól jobbra alighanem úgy vélhetik, nekik már egyáltalán nem kell. Mintha csak a nyelvi és szemléleti klisék írják a mondatokat ötletek, koncepció, nyelvi invenció helyett, mintha Karafiáthban nem tudatosult volna, hogy regényt írni poétikai munka. Ágota mindenesetre levonja Lorenzoval töltött éveit súlyos tanulságát hazaindulása előtt: „Míg a Marco Polón várt az indulásra, megfordult a fejében, hogy mégis marad. De igazándiból tudta, nincs visszaút. Hat év telt el az életéből, de Budapesten újrakezdheti.” (9) Mondani sem kell: „Nem gondolta, hogy ilyen nehéz lesz.” A dilemmák, feloldásuk, az elbeszélés fogsái, a nyelvi fordulatok nemigen haladják meg a gyengébb női magazinok sztárpletykáinak színvonalát. A nyelvhasználat néhol irodalmiaskodóan stilizált, az „ám” szó például kitüntetett kedvence a narrátornak, majdnem mindig elképesztően hat. A nosztalgikus hangvétel szentimentalizmusa nagyon sokszor jár együtt a nyelvi pongyolaság tobzódásával: „Hallom a hangod, ahogyan egyetlen célod, hogy megnevettes, vagy éppen valld, hogy »ilyet úgyse találok, mint te«... Egyszer azt kérdezted tőlem, meddig akarom még nyújtani? Szenvelegve tetted fel, egy előző horrorisztikus éjszaka kiakasztó beszélgetésének pontjaként.” (84–85)

Ágota szíve minden dokumentum olvastán menetrendszerűen összeszorul és ez – tekintve az elbeszélői perspektíva és a főszereplő perspektívájának rendkívüli közelségét – nemigen teszi lehetővé az ironikus olvasatot. A tizenkét díva egyike, Judit Kata regényben írja meg Lajoshoz fűződő viszonyát, a Gabi nevű díva szerint „őszintén és megrendítően.” A fejezet – különben a leg-hosszabb a regényben – egészen különleges gyűjteménye a stílári sutaságoknak, fogalmazásbéli ügyetlenségeknek, szemlélete pedig – még feltűnőbben, mint a könyv egyéb részei – a pöttyös könyvek világát idézi. „Kicsi energikus határozottsággal érkezett” (89), olvassuk a fejezet elején a figyelemre méltó tautológiát, talán Parti Nagy is csettintene. Érzélgősség és irodalmiaskodó sutaság sajátos elegye a következő oldalon található részlet: „Csend következett. Hosszú és értő. Amilyen csak két egymást nagyon szerető ember között lehet. Egy-egy korty bor, pár füstkarika segítette fel őket a mindennapok felszínére.” (90) Aztán a női mélység és a férfiúi felszíniesség szívszorító találkozásán érzékelhetünk el: „Judit Kata mélytengeri bűvár volt: olyan ter-

mészetességgel beszélt az élet összefüggéseiről, mintha levegőt venne. A férfit viszont mindez hidegen hagyta, miközben egyre jobban zavarta a halogatás.” (95) Hiába, hogy a nőnek lelke is van, amiben titkos és finom dallamok muzsikája hallik, nem csak teste, pfúj, a férfiak úgyis mindig csak azt akarják, mind egyforma, mind disznó, egy se kíváncsi „az élet összefüggéseire”. Pedig csak a javukra válhatna. „Mert ha alkalom volt, Judit Kata mindig talált kifogást. Pedig nem volt tapasztalatlan. Volt már pasija, aki titokban büszkén mesélte barátjának, hogy rájuk dőlt a sátor.” (95) Ó, igen, Judit Kata modern lány volt, udvarlója is akadt már, de jó nevelést kapott, és nem adta oda magát az első jöttmentnek. Kivételesen ügyetlen mondat mesél a lány otthonteremtési rátermettségéről: „Az alacsony belmagasság most nem szegényes és nyomorszerű, hanem hangulatteremtő erővel bír.” Szó kerül egy híres barátnőről is: „A költőnő már befutott, jó névnek számít a magyar irodalomban, mégsem felejt el névtelen régi barátait, akár hosszú kihagyás után sem.” (98) Azért az, hogy minden barátnő ilyen megértő, ilyen tehetséges, ilyen odafigyelő és le nem néző a barátaival szemben, az tényleg egy nagy megható erővel bír, ezt le kell szögezni.

A következő bekezdésben irgalmatlan mennyiségű klisé zúdul ránk: „Idősebb házaspár volt a vendéglátó, maguk is művészemberek. A társaság nagy része azért a fiatalabb korosztályból került ki. Gabi faggatta őt Párizsról, ő meg lelkesen mesélt. Élvezte, hogy érdekes történetek vannak a tarsolyában... Judit Kata melegszívű, lelkes vendégváró volt. Lakása tárva-nyitva állt az emberek előtt... Egészen különböző emberek kaptak helyet nála: konzervatív keresztények, liberálisok, semleges technokraták. Világok találkoztak, és Judit Kata mindig büszke volt, ha jó beszélgetés és megértés született az ő otthonában az annyira más gondolkodású emberek között.” (98) Nehéz szatírárt nem írni. Tekintsünk most el attól, hogy az egészen különböző emberek, sőt világok találkozása mennyire lódította meg – újfent – a típusteremtő, karakterizáló írói fantáziát: konzervatívok, liberálisok, semlegesek. A világkép végtelen egyszerűségét azonban nem lehet nem észrevenni. Egy mondat Sárbogárdi Jolán találékony ügyetlenségét idézi: „Erős férfikéz nyúlt felé bemutatkozóan.” (99) Az élettörténet vázolt szakaszának tanulsága természetesen szintén levonatik Judit Kata regényében: „Felelősséget vállalni a tetteimért. Mert a dolgok történnek velem, de hogy hogyan reagálok rá, az már az én döntésem.” (112) Reméljük, hogy azok a szemérmetlen pasik az életnek legalább ezt a jól megfigyelt összefüggését hajlandóak lesznek a szívükbe vésní. Mindezt elolvassva „Ágota könnyes szemmel ült. Mi mindent élt át Judit Kata. Mennyit szenvedett és mennyit változott.” (123) Katarzis. Noha ezt a regény elbeszélés módja, mint láttuk, nem támogatja, mégis lehetséges (mindig lehetséges) az ellenvetés: mindez ironikusan értendő. Lehet. De az egész annyira kidolgozatlan és sivár, hogy szerintem az sem mentené meg.

A Magda-fejezetből említhető egy újrahaznosítani kívánt klisé átfordítása képzavarba: „A délutáni hőségben, mint egy éles kés a vajban, úgy állt a levegő.” (181)

A zárlatból kiderül, hogy Lajos, szegény, magától beleesett a félig betemetett medencébe Magdaék kertjében, miközben Judit Katával veszekedett, Judit Kata azonban megjijed, hogy talán nem hiszik el neki, hogy baleset történt, eltűntette a regény erotikus centrumának holttestét, majd megszervezte, fenn-tartotta Lajos virtuális folytonosságát. És hogy akkor most mi van? Semmi. Kedv, remények, Lajos, isten véletek, „újabb kört sorsolnak” az átmenetileg(?) újra összeállt Maffia-klubban, új műsorhoz új férfi kell, megkezdődnek a harmincas évek. Persze, ne hidd, szívem, hogy mindez hiába volt és hogy egészen elmúlt, ó, ne hidd. „Sosem fogod. Sosem fogjuk elfelejteni. De most menjünk” – halljuk Ágota bölcs zárószavait.

Kár ezért a könyvért. Karafiáth pályája érdekesen indult, nehéz lesz elfeledtetnie ezt a regényt, amit jól láthatóan nem akart megírni, amiről szemmel láthatóan nem gondolt semmit. Ez a szomorú könyv sejtésem nem kis részben a kiadói politika hibája. Úgy ítélték meg, hogy a vers eladhatatlan, regényt kell hát írni. Szakmai tanácsokat adni, segíteni, úgy tűnik, senki nem volt képes az írónak, még a legnagyobb stílári bakik sem gyomláztattak ki a könyvből. Ezt ennyire átgondolatlanul, akarnok módon, mindenféle irodalmi elképzelés nélkül nem lehet csinálni. Ezt a szöveget azért kárhóztatja nehéz szívvel az ember, mert sok érezhetően szeretetre méltó ember munkája és vallomása, valóban „őszinte” kitárulkozása, de nem műalkotás. A recenzió címét Karafiáth egyik verscíme adta. A szerző most is megpróbált egy szomorú dalt énekelni. Szomorúnak szomorú lett, csak dalnak nem lett dal. A kötet címlapján egy furcsa kártyalap található, egy kőrász, aminek csak egyik sarkában van „A” betű, a másik sarkában „L” van, nyilván Lajos és – talán – Ágota. Pontosan erről van szó és éppen úgy, ahogy a Baudelaire-vers állítja elének, finom ironiával, mégis együttérzően. Spleen, eső, kattogó óra, szívbeli emlékek, amiket tucatnyi pikk dáma idéz fel búsan merengve a felejthetetlen kőr bubiról és a ki tudja, hová repülő ifjúságról.

Antal Balázs

Álldogáló versek

(Tatár Sándor: Bejáró művész. Orpheusz Kiadó, 2007)

Tatár Sándor új kötetében látszólag semmi különös nincs. Csúnyácska megjelenés, édeskés bölcsész-mélabú. Játék tipográfiai megoldásokkal, lassúra-unalmasra hangszerelt gondolatsablonok. Hosszúversek hömpölyögnek oldalakon át, máshol rímes kis zsengevények. Mi ez? Van-e értelme kézbe venni egy ilyen békávés, barna kötetet? Amelynek a borítója ráadásul a teljesen művésztelen helyzetnek is a lekicsinyítését ígéri még. Amelyben arról olvasni, hogy Törökbalinról csak szerényen, alkalmi-be-

járó művészként lehet megjelenni Pesten, egyszerre visszafogottan, de azért mégis teljes öntudattal, megspékelve egy kis filozófiai vázlatolással. Minimál-art, konzervatív megjelenés, Tatár Sándor, Orpheusz Kiadó, ez van.

Mégis, ha belekezd az ember, bent is tartja ez a kis meghitt, otthonos szövegvilág. Még úgy is, hogy visszafogott beszélője folyton el-elgondolkodtat, józan szerénység-e ez még, vagy inkább már valami ellentétes végletbe forduló álság? És ha egyik sem, akkor is, mi közöm nekem mindehhez? Van ebben, ami érdekes nekem, ami leköt, ami bevon, mikor annyira magánjelgűnek tűnik ez az egész, s noha nem rajongok kimondottan csakis az ún. közösségi érdekű megszólalásokért, azért az unalmas magány-nyavalygás idei hétszázhuszonharmadik kötete már fáraszt? Válaszolnék, de minek, benne vagyok, és nem tudok kimászni. Pedig monoton szövegfolyam, mégis magasabb és mélyebb pontjai is vannak, de semmi kimagasló megdöbbenetőség, semmi csúcspont, semmi húzóvers, csak egy nagy, megdolgozott műveltség-alom, amelyet egy értelmiségi saját tudásából különböző alapélmény, ösztönző erő hiányában is simán és olvashatóan összetákol, mélyéről azonban hiányzik az a bizonyos lendület. Lassúság van meg bölcsesség, de semmi élmény – lüktetése van, de nem olyan, hogy akár egyetlen vers is lüktető-lendületes lehetne tőle, szóval mindez a szöveghalom jelent-e valami különlegeséget, saját minőséget a verskötet-kazlak között? Aztán meg jön a lelki-furdalás, miért kérek számon ilyesmit a szerzőn, aki csak írt, jegyzetelt, lábjegyzetelt – és egészében véve olyannyira „bocs, hogy élek-hangulattal” dobja meg a kötetet, a harsány magamutogatásnak még csak az árnyékát is kerülve, jelezve: tényleg nem kell elolvasni ezt, hogy előjön, ha már kézbe veszed, ne fanyalogj. Ne mondd, hogy üres, hogy mondanivalója nincs – hiszen hogyan lenne, eléggé sok minden is bele van írva, sok mindenről beszél, intellektuálisan, gondozottan, művelten, olyan sokról, hogy az a sok mondatja veled üresnek, talán azért, mert végre csak előkívánkozik a gonosz olvasóból a jónak gondolt szó: abszolút mindenféle izgalom nélkül, vagyis unalmasan teszi.

Legpontosabban gyerekkoromból ismerős: bejáró tanuló az, aki nem helyben lakik – vidéki, így mondták faluhelyen is a még kisebb falvakra; tanuló, de nem ott, ahol él. Tatár Sándor verseinek beszélője bejáró művész: művész, de nem ott, *vidéken*, ahol él. Ő bejár valahova, hogy művész lehessen. Nem annyira Budapestre, oda pl. az első, *Inga* c. darab (vö. ingázó, mint bejáró) beszélője dolgozni jár be, hanem a versbe: amikor nem ír, nem művész, amikor ír, akkor művész. Na jó. Kissé sablonos önirónia, kis sablonos intellektüelkedés – de lehet, csak ez az értelmezés ilyen sablonos, a gondolat meg valahogy akkor eredeti –, azért még vállalható, bár talán felesleges mentegetőzés. Vagyis hát, ha ez a kötet valóban a hétszázhuszonharmadik az idén a hasonló sorában, a korábbi hétszázhuszonkettő szerzője-beszélője biztosan nem szabadkozott. Vagy ha szabadkozott is, attól a versek jobbak nem lettek.

Mégsem lehet lebunkózni a kötetet, és nem is lehet a kisipari darabok között hétszázhuszonharmadiknak mondani. Recenzens

mama már nem gonoszodik tovább. Tatár kiegyensúlyozottabb verseket ír annál, hogy minden pörére vetkőzött külsőség dacára bárki letudja ennyivel. (Mit kínlódom ezzel a külsőség-dologgal akkor annyit? Hát azért, mert vannak olyan remek könyvek, amelyek hihetetlenül igénytelen külsőben jelennek meg, mégis kincset érnek – és vannak, amelyek erre csak rájátszanak, teszem azt, nagyon szándékoltan akarnak igénytelennek tűnni – nekem vala-

hogy első pillantásra ilyen ez a könyv. Nem és nem tudok tőle szabadulni).

Gondolatiság, finomság, érzékenység jellemzi a kötet darabjait. Pontos, egyenletes színvonalú, talán nem mindenhol takarékos, de mindenhol jól olvasható. Ráadásul olvasatom legkomolyabb problémájával mintha tisztában is lenne, hiszen első fejezetének címe egyből azt kérdezi: *Áltörténésről álszavakkal?* Áltörténés, álszavak – van az a nagyon kínos, rám pl. abszolút bénítóan ható kérdés, hogy azért ír-e valaki, mert van egy története (mondanivalója, ötlete, gondolata, bármi, amit megszólaltatni lehet), amelyet mindenképp el akar mondani, vagy azért van története (mondanivalója, ötlete, gondolata, bármi, amit megszólaltatni lehet), mert mindenképp írni akar valamit, s ahhoz meg mégiscsak kell – vonatkozhatna erre is az első ciklus címe, járhat ekörül is a *Hogy másról van szó* c. darab. Állatarzis, erről is beszél még, hogy ez nem célja itt (sem). A túlbeszélés mégis mindenféle jól hangszerezett *álságra* utal.

A kötet első ciklusa, több jól rímelő, ügyes szonettel, más rímes és rímtelen darabokkal tulajdonképp a távozás, a le/kilépés, a szerepek befejezésének kényszerét hangolja fel, de a bármilyen póz/szerep betölthetlensége, betöltésének alkati képtelensége bűvópatakként elő-előtörő témája a verseknek szerte mindenfelé a kötetben: az *Exit' vagy ezt itt*, a *Finita la comedia*, a *Protest Song* így a kötet egyik alpnarratívájának kezdőképeit adja, míg az olyan darabok, mint a *P.I.A.C.*, vagy a *Mint ki hagymát...* már a fogy. társ. kritikájába oltott, bolt-metaforához rendelt versek sorát nyitja. Szétszabdalt, összefüggő darabjait különben ügyes szervezéssel-szerkesztéssel rendezi el – egy-két hosszabb, töményebb szöveget finom, ügyes és ötletes rímes-ritmusos darabok követnek, ezzel jó adag ösztönzőerőt ad a továbbolvasáshoz, ha elsőre elvesznének a terjedelmesebb, engem elsőre (nem tudom mért pont) Dobai Péterre emlékeztető szövegek között. A *Kerettag retteg*, vagy a *Hullámvas'* ciklusokkal/fejezetekkel az első, ami szembetűnik, hogy nincs igazán markáns elkülönülés: lényegében ugyanazokat a témákat tárgyalják újra ugyanazokkal a formaváltozatokkal, ugyanabban a beszédmódban, mint a nyitó fejezet. Kulturális és mitológiai allúziók (mint Harry Potter, majd később Thészeusz vagy Orpheus kerül elő ezért-azért), sze-

repjátékok, omázs-versek (mint a József Attilához nyilván köthető *Lehetséges búcsúvers – 1937. tele*) – de játékok másképpen is: tipográfiai megoldások lebegtetésével többféleképpen olvasható szavak, félmondatok, kiemelések kurzív vagy vastag szedéssel is összetevői ennek a versvilágnak – intellektuálisan és „szakmailag” rendben van minden. És ha már szakma, vissza-visszatérő szereplő a *költők céhe*, mint valamilyen önmagának mitologikus szerepet tulajdonító, fontoskodó, szatirikus társaság (*Rettegsz a költészetért ma...*), vagy a versírás is állandóan tematizálódik – profán-játékosan, a közelmúlt politikai pletyka-világát is meghívva *A tizenegysoros gyakornoklány a Fehér Nászból* c. darabban, vagy maga az alkotás fizikai aktusa, illetve annak körülményei (*Inga*).

Aztán jön a kemény utolsó írás, az *Ez az üzenet* (így, kiemelten az eredetiben), amely kicsit megfordítja az eddigi visszahúzódo szerénységet – az a fajta öntudat, amely a *bejáróság* mellett már az elején hangsúlyt helyez a *művészlétre* is, itt már kétféle nyitottsággal, komolynak és szatirikusnak is olvashatóan, ezért vállalásától bármikor visszavonhatóan a megmaradásra helyezi a hangsúlyt: „ez a vers talán megmarad”. Fene tudja, kötetegészként még csak-csak, de versenként emlékezetes-e? Kár, hogy a verset nem lehet mondjuk afféle háttérzeneként duruzsolni – e kötet darabjai például alkalmasak lennének rá, nem zaklatnak fel semmilyen tevékenység közben. Mert hát az van, hogy olvasom, olvasom, megyek benne egyre beljebb, de amikor vége, nem tudom, mit olvastam. Úgy értem, egyetlen markáns vers sem marad meg – megmarad a kötet összessége, de egyetlen vers címére sem emlékszem, mert egyetlen se vág mellbe, nem taszít meg, hogy nézd már, itt van valami új, valami megdöbbenő erő; nem is válnak teljesen szét, mert bár gondosan lekerekített mindegyik, de nincs igazán markánsan kiváló szólás a többi közül. Noha nem riad vissza a tételtől Tatár Sándor kötete, igazán merésznek, eredetinek nem tudnám nevezni. Inkább csak megteszi hozzászólását néhány közkezen forgó tárgyban. Egy kicsit elálldogál bizonyos kérdéseknél, mint ahogy az olvasó is elálldogál-elüldögél kicsit a kötetrel. Aztán habozás nélkül megy tovább. Remélem, Tatár is elindul legközelebb valamerre.

Nemes Z. Mária

Bábus-életrekeltes történetek

(Szilágyi-Nagy Ildikó: *Valami jó testnyílás*.)

JAK–L'Harmattan, 2007)

Szilágyi-Nagy Ildikó *Valami jó testnyílás* című első prózakötete az év elején jelent meg a *JAK-füzetek* sorozatban. A hússzínű borító Spányik József festményének felhasználásával készült, s a recenszens szívét elsőre megnyerte a bizarr életkép és a kötet címe közti

termékeny feszültség. A festményen egy fekete nyálkával lefröcskölt „mocsári férfi” ölel át egy csukott szemű, halszerű nőt. A képkivágás miatt nem láthatjuk egészében a két testet, s ez a megoldatlanság a kép ambivalenciájának egyik forrása. A női test nem választható el a férfi alakjától, mivel annak bal keze helyén kinőve, egyfajta protézisként, vásári bábként „lóg” a képtérben. A két figura közti hatalmi viszony sem egyértelmű, hiszen a nő magasabb a férfinél, s nyelvével a bábjátékos fülebe fúrva, „valami jó testnyíláson” keresztül fújja fel annak lószzerű fejszerkezetét.

A borító és Szilágyi-Nagy szórványos folyóiratpublikációi alapján egy a nemi szerepeket és testies motívumokat szokatlan intenzitással dekonstruáló prózakötetre számítottam, melyre Erdős Virág elszürkülése óta akkora igény lenne. A *Valami jó testnyílás* részben beigazolta a várakozásaimat, hiszen egy izgalmas női hang körvonalazódik a szövegekben, de – s talán ez a legfájóbb – Szilágyi-Nagy még eléggé alulmúlja saját lehetőségeit.

A kötetben harminchárom szöveg osztozik alig száztíz oldalon. Ezekben a kisprózákban Szilágyi-Nagy netnaplók, blogok és publicisztikai műfajok formai és nyelvi elemeiből próbál összekompilálni egy olyan prózanyelvet, mely működésében a minimalizmus és a kilencvenes évek szövegirodalmának hatását tükrözi. A prózai „felmenők” azonban nem hatásukban vannak jelen elsősorban, hanem mint az irodalmi élet hús-vér figurái tűnnek fel a kötet oldalain. Bartis Attila vagy Garaczi László alakjának ironikus szerepeltetése (vö. *Festmény* és *Családi állapot* c. szövegek) az irodalmi életet egy a textualitáson túlmutató személyes mitológiaként köti bele a beszélő mindennapjaiba. Ez a gesztus generációs tünet és egyszerre kritikai attitűd is, elég ha Sopotnik Zoltán *Az őszinteség közepe* c. verseskötetére gondolunk, melynek *K.U.K.O.R.E.L.L.Y.* versciklusában a hivatkozott szerző mint (de)mitizált *személy* jelenik meg. Szilágyi-Nagy sajnos nem használja ki teljesen ebben az eljárásban rejlő ironikus potenciált, de a Závada Pálnak a Holmi prózaszerkesztőjeként megfogalmazott elutasító levelét kommentáló bekezdés a *Kulcs* című írásban mégis a kötet egyik legszórakoztatóbb szövegrészlete.

Az irodalom, az írás mint mesterség tehát hangsúlyos szereppel bír a kötet szövegeinek tematikus szintjén is, a beszélő olvas és ír, aztán beszámol róla, talán túl hangosan is, idegesítő intellektuális fölényvel. Persze ezt is lehet egyfajta elidegenítő és ironikus eljárásként értelmezni, mellyel Szilágyi-Nagy saját beszélőjének álságos kultúrgöggjét jellemzi. Ez a beszélő – aki egyszerre játssza a Salomének csúfolt bölcsészperdita (vö.

Válaszút), és a törekeny budapesti értelmiségi szerepét – egy elsőre kifejezetten ellenszenves, de épp ezért izgalmas női anti-hős. Alakja annyira irritáló, hogy aktiválódik a férfi olvasó minden himsoviniszta sztereotípiája, de ez a hatás is egyfajta provokáció, mely a nemi beidegződéseket dekonstruálja. A beszélő elidegeníti, „elveti” magától női klisékből alkotott Énjét, mely Bábként fordul szembe az őt életre keltő férfitekintettel, s ezzel maga a tekintet alázódik meg. Az ön-elidegenítés mechanizmusa szövegszinten abban mutatkozik meg, hogy a beszélő csak mesterséges tárgyak, árutermékek (Tesco, Baumax) viszonylatában képes önmagát, testét, nőiségét elhelyezni, s ezzel egyfajta hulladék-plasztikát, dekollázst alkot, melynek elemei között csak a cinikus önreflexió közvetít. Ez a kiábrándult test- és énkép az, ami Szilágyi-Nagy prózáját Erdős Virágéval rokonítja, s ami megkülönbözteti attól az önelégült nemi pátosztól, mely a női test kapcsán nemrég összeállított reprezentatív antológia, a *Szomjas óázis* számos szövegére jellemző. Itt nincsen „visszafogó” anyatest, kozmikus női növesztett női léttér, a fogyasztói és kultúrjavak között szétterülő test valójában egy senki által ki nem tölthető szimulákrum.

Minden említett innovatív kísérlete ellenére a *Valami jó testnyílás* nem elég meggyőző, mint kötet, mint „egész”. A saját hang már működik, de az anyag nem elég összeszedett, kevés az igazán intenzív szöveg. A könyv egészére egyfajta massaélmény jellemző. Ez persze magyarázható azzal, hogy a kisprózák nem is akarnak egységes vektorba rendeződni és inkább az esetlegesség bájjára törekednek; viszont (és ez a probléma) nem képesek a szövegteremtő mozgásnak arra a természetes eleganciájára, mely minden „grácia” előfeltétele kell legyen. Szóval, kevés a szervező „kellem”, és túl sok a darabos (néha erőltetett) mellérendelés. Szilágyi-Nagy a kötet elején olvasható Baudelaire-mottóval teoretizálja dekoncentrált írásmódját, de a „csupa fej, csupa fark, váltakozva és kölcsönösen” programját nem sikerül egy egész könyvön át életképesen működtetni. A továbblépés egyik útja talán épp a fragmentálás, a bekezdésekre koncentrált tagolás radikalizálása lehetne, mely segítené a helyes dallamvonal, belső ritmika megtalálását. Szilágyi-Nagy Ildikó első kötete tehát ígéretes, de még kiforratlan munka, a szerző már megtalálta a megfelelő testet, de a testnyílások körül még túl sok a bizonytalanság.